

Työ- ja elinkeinoministeriön valtakunnalliset ESR- teemat vuosina 2021-2027

Susanna Piepponen

9.5.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Alueiden elinvoima – tai ainakin väestönkasvu - maahanmuuton varassa

- Vuonna 2007 nettomaahanmuutto oli ensimmäistä kertaa luonnollista väestönlisäystä suurempaa. Vuodesta 2016 väestönkasvu on ollut vain maahanmuuton varassa, ja luonnollinen väestönlisäys oli ensimmäistä kertaa negatiivista. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto oli positiivista jokaisessa maakunnassa.
- Huoltosuhteen vaihtelu on suurta: Uusimaa 51,3 – Etelä-Savo 82,3. Harvaan asutulla maaseudulla huoltosuhde lähenee sataa. Työikäisen väestön vähyys on monella alueella merkittävä haaste alueen elinvoiman kannalta.
- Kasvuyritysten määrän kehitys on jakautunut: Kasvuyritykset ovat viime vuosina lisääntyneet 9 maakunnassa, mutta vähentyneet samoin 9 maakunnassa. Uudellamaalla on 40 % maan kasvuyrityksistä.
- T & K-kokonaismenoista jo puolet Uudellamaalla. Yritysten rahoitusosuudessa on suuria maakunnittaisia eroja. Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla yksityisen sektorin T & K-rahoitusosuus T & K-menoista lähenee 90 prosenttia.

Työttömyys lisääntyy

- Muutamia positiivisia poikkeuksia lukuun ottamatta lähes kaikkien alueiden työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on kasvanut ja työllisyysaste laskenut vuodesta 2023 vuoteen 2024.
- Työvoimabarometrin mukaan kohtaanto-ongelman arvioidaan vaikeutuvan syksyyn 2025 mennessä, myös työvoiman ylitarjonta (työttömyys) vaikeutuu useammalla alueella.
- Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelma-alueet ovat joiltain osin kuroneet kiinni kehityseroja muuhun Suomeen verrattuna. Datahuoneen raportin mukaan Itä- ja Pohjois-Suomen alueiden kehityksessä ei ole merkittäviä poikkeamia, jotka johtuisivat Venäjän hyökkäyssodasta, vaan sota on vaikuttanut joka puolella Suomea.
- Vihreitä investointeja on suunnitteilla ja syntymässä eri puolille Suomea, painotus on kuitenkin Länsi- ja Etelä-Suomessa.

TEM: valtakunnalliset ESR- teemat

- Työmarkkinoiden kohtaanto
- Uusia mahdollisuuksia työpaikkoja kehittämällä
- Maahanmuuttajien toimiva arki Suomessa
- Yhteiskunnallisten yritysten liiketoimintaedellytysten parantaminen
- Työelämän kehittäminen

Työmarkkinoiden kohtaanto

- Työvoiman kysynnän ja tarjonnan yhteensopivuus: Kohtaanto-ongelmat ovat merkittävä haaste työmarkkinoilla, mikä vaikeuttaa työllistymistä ja yritysten rekrytointia
- Parannetaan työvoiman saatavuutta kehittämällä tehokkaita työvoima- ja yrityspalveluita
- Kohtaanto-ongelmien vähentäminen: Kehitetään malleja ja palveluita, jotka parantavat työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa
- Lisätään työllisyyttä erityisesti aloilla, joilla on suuria rekrytointihaasteita
- Toteutetaan valtakunnallisia ja alueellisia pilottihankkeita, jotka keskittyvät erityisesti rekrytointivaikeuksista kärsiviin aloihin
- Hyödynnetään digitaalisia palveluita työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamisen parantamiseksi
- Edistetään laaja-alaista yhteistyötä ja verkostoitumista eri toimijoiden välillä

Uusia mahdollisuuksia työpaikkoja kehittämällä

- Työmarkkinoita kehitetään kaikille sopivaksi vammaisten, osatyökykyisten, maahanmuuttajien ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen mahdollistamiseksi
- Haetaan uutta vauhtia ja tulokulmaa: uudenlaiset toimintatavat auttavat em. ryhmiä aiempien sijaan
- Etsitään räätälöityjä työmahdollisuuksia erityisesti ihmisille, joilla on rajoitettu työkyky tai kapasiteetti
- Tutkimuksista on saatu vahvaa näyttöä sille, että työnantajayhteistyön kautta saadaan vaikuttavuutta

Maahanmuuttajien toimiva arki

TEM, OKM, STM

- Tarjotaan maahanmuuttaja-asiakkaille laadukkaita palveluja kautta maan
- Vahvistetaan työelämään orientoivia toimia ja osaamisen kartoittamista
 - Lisätään kotona pitkään lapsia hoitaneiden vanhempien työelämä- osallisuutta
- Tuetaan vieraskielisten asiakkaiden siirtymistä työelämään ja työelämässä
 - Ohjataan työnhakemiseen ja työhönvalmennukseen vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia
- Vieraskielisten kielellinen tuki
 - Yhdistetään kielikoulutusta substanssiopintoihin kielitietoisien pedagogiikan avulla
- Tuetaan vieraskielisiä peruspalveluissa hallinnollisten muutosten keskellä
 - Ohjataan hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveystieteisiin

Yhteiskunnallisten yritysten liiketoimintaedellytysten parantaminen

- Parannetaan yhteiskunnallisten yritysten liiketoimintaa ja työllistämisen edellytyksiä
- Rakennetaan kokonaisvaltainen toimintaympäristö osaamista kehittäville palvelujärjestelmillä ja palveluilla sekä muulla tuella.
- Yhteiskunnallisten yritysten toimintamahdollisuuksia parantamalla
 - Lisätään yrittäjyyttä ja työmahdollisuuksia
 - Lisätään hyvinvointia ja osallisuutta

Työelämän kehittäminen, TEM+STM

- Parannetaan yritysten ja organisaatioiden tuottavuutta ja työhyvinvointia
- Tuetaan mikro- ja pk-yrityksiä sekä yksinyrittäjiä liiketoiminnan, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittämisessä digitaalisten ratkaisujen kautta.
- Kehitetään yksityisen palvelusektorin työpaikoilla tuottavuutta ja työhyvinvointia, koska yksityinen palvelusektori on hyvin merkittävä työllistäjä.
- Etsitään monimuotoiseen työelämään sopivia, inhimillisesti kestäviä työelämän ratkaisuja aidoissa työympäristöissä työpaikoilla yhteistyössä johdon ja henkilöstön kanssa.
 - Huomioidaan yksilöiden kokonaisvaltainen työhyvinvointi ja inhimilliset tarpeet vahvasti
 - Tuetaan työntekijöiden voimavaroja, jotta työuria voidaan pidentää alusta, keskeltä ja lopusta.
 - Parannetaan työpaikkojen psykologista turvallisuutta uusilla ratkaisuilla
 - Luodaan ratkaisuja eri toimialoille.

Kiitos!

susanna.piepponen@gov.fi